

Bütçe emperyalizme borç ödemekle yükümlü kılınmıştır...

2009 BÜTÇESİ, MEVCUT EKONOMİK DURGUNLUK VE KRİZİN YARATACAĞI DEV SORUNLARI “PAS” GEÇMEKTEDİR

TBMM’de benimsenen 2009 yılı Mali Bütçe Kanunu’na göre, merkezi yönetim toplam bütçe harcamaları 262,1 milyar TL; gelirler de 248,4 milyar TL olarak hedeflenmiş ve 13,7 milyar TL bütçe açığı öngörülmüştür. Genel Gerekçe’sinde “faiz giderlerinin bütçe üzerindeki baskısını hafifletmek”,

“kamu harcamalarının kalitesinin artırılması”, “halkımızın hayat standardının yükseltilmesini sağlamak”, “dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak”, “eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik harcamalara daha fazla kaynak sağlamak” gibi gerekçeler bulunan 2009 bütçesi, bu söylenenlerin tamamen aksi bir içeriktedir.

2008 yılı bütçe başlangıç hedeflerine göre 2009 bütçe geliri hedefi yüzde 21,2 büyütülmüştür. İhracatın 149 milyar dolar, ithalatın 232,5 milyar dolar olarak öngörüldüğü bütçeye göre 83,3 milyar dolar dış ticaret açığı verilecektir. Gerek bu dış ticaret açığı koşulları ve gerekse ihracat ve ithalatta yaşanan reel gerileme, maliyet artışları, kriz ve ekonomideki durgunluk ortamında vergi gelirlerinde artış nasıl sağlanacaktır, sorusu çok önemlidir. Gerçek büyümeyi aşan vergi artış öngörüsünün halka ek yükümlülükler getireceği açıktır. Gelirlerin toplam 74,1 milyar TL’lik bölümünü doğrudan vergiler oluşturmakta; dolaylı vergi kalemlerinden beklenen ise 146,4 milyar TL’dir. Buna göre 2009 yılı vergi gelirinin yüzde 66,5’i dolaylı vergi kalemlerinden bekleniyor. Dolaylı-dolaysız vergi dengesizliği yüzde 34–67 düzeyine ulaşmış ve daha önemlisi dolaylı vergiler doğrudan vergileri yüzde 72 gibi çok yüksek bir düzeyde aşmıştır.

Kurumlar vergisinin yıllar içinde yüzde 40’lardan 33, 30 ve en son yüzde 20’ye indirilmesi ve KİT’lerin özelleştirilmesi sonucu bütçe gelirlerinde kurumlar vergisi oranının çok düşmesi ile büyük sermayeye tanınan vergi muafiyet ve indirimleri sonucunda vergi politikaları esasen 10 milyon aşkın çalışan başta olmak üzere bütün halkın sırtına yıkılmaktadır.

Bütçe; yatırımlar ve sosyal harcamaların düşüklüğü, faiz giderleri, faiz dışı fazla ve dolaylı vergilerin yüksekliği ve gelir vergisi adaletsizliği yönleriyle ekonomik sosyal bunalımı körükleyici bir muhtevaya sahiptir.

2008 yılsonu gerçekleşme tahminlerine göre; bütçe giderlerinin GSYH’ya oranı yüzde 23,1 iken 2009’da yüzde 23,6’ya çıkmaktadır. Sanayileşme ve kalkınma gereklerinin tam tersi bir şekilde, bütçe giderlerinde yatırımlar için ayrılan pay, bütçe görüşmeleri sırasında IMF’nin istemleri doğrultusunda yapılan 14 milyarlık kesinti ile 26,1 milyar TL’den 12,1 milyar TL’ye indirilmiştir.

1980’lerde yatırıma ayrılan pay ortalama yüzde 20, 1990’larda ortalama yüzde 9 ve 2000’de yüzde 16 iken bugün yüzde 4’e düşmüş olması çok düşündürücüdür.

Bütçe ödeneklerinde en büyük pay olan 57,5 milyar TL faiz giderlerinin 45,3 milyar TL olarak öngörülen gelir ve kazanç vergisini aşması, toplam yatırımların 5 katına ulaşması ve sosyal güvenlik kurumları ile yatırımlara ayrılan payların her birinden yüksek oluşu, bütçenin esasen emperyalizme borç ödemekle yükümlü kılındığını göstermektedir.

Diğer yandan 2008 yılı için 54,5 milyar TL’de kalacağı öngörülen faiz ödemelerinin 2009’da öngörülen 57,5 milyar TL olarak gerçekleşmesi olanaklı değildir. Zira faiz oranları mı düşecek, yoksa Türkiye daha az mı borçlanacak soruları hayalci bütçe üzerinde havada uçmaktadır.

Bütçede, GSYH’nın 2008’in tümünde cari fiyatlarla 994,3 milyar TL, sabit fiyatlarla yüzde 4 büyüme olacağı yanlış tahmini eşliğinde 2009 GSYH’sında cari fiyatlarla 1 trilyon 111 milyar 438 milyon TL’ye ulaşılması hedeflenirken, sabit fiyatlarla büyüme oranı yine yanlış bir şekilde yüzde 4 olarak öngörülmektedir. Oysa dünya ve Türkiye ekonomisinde küçülme ve durgunluk yaşanması ve 2008’in üçüncü çeyreğinde büyümenin sıfır düzeyine (yüzde 0,5)

düşmüş olması, iktidarın bütün hesaplarının afaki kalacağını göstermektedir.

IMF ile yapılacak yeni anlaşma ile bütçe büyüklüklerinin yeniden değişeceği de açıktır.

Diğer yandan Diyanet'e ayrılan payın 2,4 milyar TL olmasına karşın Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na ayrılan toplam payın 2 milyar TL olması da düşündürücüdür. Demek ki Türkiye, sanayi, enerji ve imara göre din işleri ve insan yönetimine daha fazla kaynak ayırmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 10'da kalması, Sağlık Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 4,9'a gerilemesi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 8,9 azaltılarak yüzde 10'a gerilemesi bütçedeki diğer olumsuzluklar arasındadır. Kısacası bütçenin temel parametreleri, Türkiye'nin sorunlarının bir ekonomik sosyal bunalım yönünde derinleşeceğini göstermektedir.

Uzun bir süreden beri bütçeler, iç ve dış borçlar, dış ticaret açığı, faiz dışı fazla, yatırımlarda azalma; kamu

hizmetlerinin tasfiyesi, eğitim ve sağlık gibi temel sosyal alanlarda yaşanan gerileme; vergi adaletsizliği ve bölüşüm politikalarının ülke sanayisi ve çalışanlar aleyhine olması ile belirlenmektedir.

Şurası çok açık ki, 24 Ocak 1980 kararlarının ardından IMF ile 1998'de yapılan 10 yıllık "Yakın Takip Anlaşması" ve 2001'den beri uygulanan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" Türkiye'ye ekonomik çözülüş getirmiştir.

Oysaki emekten, sanayileşmeden yana bir Türkiye ve bütçe mümkündür. Bunun için IMF, DB, DTÖ vb. uluslararası finans kuruluşlarının dayattıkları yapısal uyum programları reddedilmeli, kamuyu küçülten özelleştirmeler durdurulmalı; devletin ekonomideki yönlendiriciliği artırılmalı; planlama, kalkınma, sanayileşme ve istihdam yönelimi benimsenmelidir.

Türkiye'nin önünde başka bir seçenek bulunmamaktadır. Sanayileşme, kalkınma ve halk için bütçe! Doğru politika budur.

Emin KORAMAZ
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
(29 Aralık 2008)

Makina Mühendisleri Odası, üniversitelerde meydana gelen faşist saldırılar üzerine 4 Aralık 2008 tarihinde bir basın açıklaması yaptı...

MMO ÜNİVERSİTELERDEKİ GERİCİ FAŞİST GÜRUHLARIN SALDIRILARINI KINAMAKTADIR!

2 Aralık günü İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Yerleşkesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda gerici, faşist bir grup tarafından satır ve bıçakların kullanıldığı saldırıda 4 öğrenci yaralanmıştır. Makina Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonları üyesi öğrencilerinin de aralarında bulunduğu olayda ağır bir şekilde yaralanan ve halen yoğun bakımda bulunan Çağdaş Ali Dede, TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın Öğrenci Üyesi'dir.

Dün de aynı çeteler Ankara'da Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde bir saldırı düzenlemiştir.

Zaman zaman bu çeteler üzerinden üniversitelerde düzenlenen saldırılar ile öğrenim yaşamının tansiyonu yükseltmekte ve üniversiteler üzerinde karanlık oyunlar örgütlenmektedir.

Üniversitelerde polis hakimiyeti kuran, ancak önemli olayları ve saldırganları önlemeyip sessiz kalan siyasi iktidar gerici, faşist çetelere karşı müsamahakâr davranmaktadır.

Odamız bu saldırıları şiddetle kınamakta, öğrencilerimizin

can güvenliğinin başlıca sorumlusunun yerel idari organlar ve siyasi iktidar tarafından sağlanması gerektiğine kamuoyunun dikkatini çekmektedir.

Emin KORAMAZ
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

MMO Başkanı Emin Koramaz, Oda Yönetim Kurulu adına yeni yıl mesajı yayımladı...

2009 SANAYİLEŞEN, HAKÇA BÖLÜŞEN DEMOKRATİK TÜRKİYE YÜRÜYÜŞÜMÜZDE BİZLERİ ÖZLEMLERİMİZE YAKLAŞTIRAN BİR YIL OLSUN

Sayın Üyemiz,

Türkiye önemli gelişmelerle dolu 2008 yılını geride bırakarak yeni bir yıla girmektedir. Özelleştirmeler, kriz, işten çıkarmalar, yoksulluğun artması, gıda, doğal gaz, elektrik ve ulaşım yapıları zam yağmuru, ücretlere yeterli artış yapılmaması ve 2009 mali yıl merkezi bütçesinin temel parametreleri, 2008'deki olumsuz gelişmelerin yalnızca birkaçıdır. Bu tablo ve ülkemiz iç politikasının taşıdığı çok yönlü gerilimlerin ürünü olan ekonomik, sosyal, siyasi göstergeler, 2009'un önceki yıllara göre daha zorlu bir yıl olacağını göstermektedir.

24 Ocak 1980 kararları ile uygulamaya sokulan yeni liberal programlar ile artan dışa bağımlılığın sanayiden enerji, tarım, su politikaları ve yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizin talanına dek biriktirdiği olumsuzluklar yüzeye çıkmaya başlamıştır. TÜİK'in resmi rakamlarıyla, 5 kişiden birinin yoksulluk, 20 kişiden birinin de açlık sınırı altında yaşadığı bir Türkiye söz konusudur. IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Gümrük Birliği ve AB anlaşmalarının ardından gelen 1998 tarihli IMF ile yapılan 10 yıllık "Yakın Takip Anlaşması" ve 2001'de uygulanmaya başlanan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı"nın gerçekte ülkemizi ne denli zayıflattığı ortadadır. Bu nedenle küresel krize kendi birikmiş ekonomik kriz öğeleriyle katılan Türkiye'nin kaynaklarının yeni borç, faiz ödemeleri ile heba edilmesine artık daha güçlü bir şekilde dur demek gerekmektedir.

Diğer yandan İsrail'in ABD onayıyla Gazze'de yaptığı katliam, bölgenin yeni gerilimlerin öngününde olduğunu göstermektedir. Yeni ABD yönetiminin İran ve Pakistan'a yönelik emellerinin İsrail'in Gazze katliamıyla bir şekilde örtüşmesi söz konusu olabilecektir.

Değerli Meslektaşlarım,

Yarım yüzyılı aşkın bir tarihi olan Odamız, örgütlülük seviyesi ve kurumsal altyapısını güçlendirerek üyeleri ve ülke halkına hizmet sunan kamusal nitelikli bir meslek kuruluşu olarak önemli mesafeler kat etmiştir.

Üye sayımız 70 bini aşmıştır ve ayrıca 7.500 öğrenci üyemiz bulunmaktadır. 18 Şube, 108 İl-İlçe Temsilciliği ve Mesleki Denetim Bürosu, 160'a ulaşan LPG'li araç kontrol noktası; akredite olmuş A Tipi Muayene Kuruluşu, Merkez Labora-

tuvarı, Personel Belgelendirme Kuruluşu, Asansör Kontrol Merkezi; 49 noktadaki Meslek İçi Eğitim Merkezleri; 539 çalışanı ve çok sayıda kurul, komisyon ve birim ile güçlü ve yaygın bir örgütlenme ağına sahip bulunuyoruz. Odamızın düzenlediği kongre, kurultay, sempozyum etkinlikleri, meslek içi eğitim çalışmaları, teknik mevzuat, onaylanmış kuruluş ve akreditasyon çalışmaları, mesleki denetim, bilirkişilik-ekspertizlik, teknik ölçüm hizmetleri, uzmanlık alanlarımızla ilgili raporlar ve zengin yayın çalışmaları bu kapsamda çok yönlü bir şekilde yürütülmektedir.

Bütün bu çalışmalar yalnız ve yalnızca örgütlü üyelerimiz ve toplumsal sorumluluklarımızdan aldığımız güç ile yürütülmektedir. Ülkemizi ve bütün sektörleri saran kriz koşullarına karşın, meslek alanlarımızın korunması ve genişletilmesi doğrultusundaki çalışmalarımız aksatılmaksızın sürdürülecektir. "Mühendislerin ve mesleğimizin sorunları ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız değildir" şeklindeki temel ilkimiz, kriz koşullarında da korunarak rehberimiz olacaktır.

Odamız 2009 yılında da ranta dayalı ekonomik politikalara, ülke kaynaklarının talan edilmesine, savaş ve işgallere, etnik düşmanlıklara, sosyal devletin tasfiye edilmesine, meslek alanlarımızı da saran işsizliğe, gelir bölüşümündeki adaletsizliğe, meslek uygulama alanlarımızın daraltılması ve tüm anti-demokratik uygulamalara karşı bu ülkenin aydınlık güçleriyle birlikte saf tutmaya devam edecektir.

Biliyoruz ki bir başka dünya ve başka bir Türkiye mümkündür. Bu vesileyle, bütün bu çalışma, özlem ve gerekliliklerin daha da güçlenmesi ve yaygınlaşması, örgütlü üyelerimizin Oda çalışmalarına koyduğu katkıyı artırmasından geçtiğini belirtmek istiyorum.

Oda Yönetim Kurulu adına 2009'un sanayileşen, hakça bölüşen demokratik bir Türkiye yürüyüşümüzde bizleri özlemlerimize yaklaştıran bir mücadele yılı olması ve esenlik dilekleriyle yeni yılınızı kutluyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Emin KORAMAZ
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
(30 Aralık 2008)

Türkiye İsrail ile ilişkilerini gözden geçirmeli, Filistin Halkı ve Devletinin yanında saf tutmalıdır...

MMO SİYONİST İSRAİL'İN FİLİSTİN HALKINA YÖNELİK DEVLET TERÖRÜNÜ KINAMAKTADIR

Emperyalizm ve siyonizme karşı Orta Doğu'nun en önemli direnç noktalarından olan Filistin halkına yönelik İsrail katliamlarının hiç de yeni olmadığı bilinmektedir. Modern tarihin en terörist devletlerinden olan İsrail'in ABD emperyalizmi ve savaş lobilerinin bölgedeki ileri karakolu olduğu da bilinmektedir. İsrail'in Filistin'e yönelik bütün pervasızlığı, siyonist emelleri ve emperyalizm adına bölgede üstlendiği misyondan kaynaklanmaktadır.

İsrail, Barack Obama'nın ABD Başkanı olmasıyla birlikte dünyada estirilen "değişim rüzgârı"nın ne kadar sanal olduğunu da dünyaya göstermiştir. Emperyalist projelerden geri adım atılmayacağı Filistin topraklarında yaşanan katliamla bir kez görülmüştür. Diğer yandan İsrail'in Gazze'de genç, yaşlı, kadın, erkek, sivil, üniformalı demeden yaptığı katliam, Orta Doğu'nun yeni gerilimlerin öngününde olduğunu göstermektedir. Yeni ABD yönetiminin Afganistan ve Irak'a ek olarak İran ve Pakistan'a yönelik emellerinin Orta Doğu politikasıyla örtüşmesi de söz konusu olabilecektir. Uluslararası kamuoyunun pek dillendirilmeyen asıl kuşkusu bu yöndedir.

Bugün bir Filistin devletinin bulunuşu, Filistin'in bağımsızlığını tam olarak elde ettiği anlamına gelmemektedir. Filistin halkının yaşadığı trajedi 60 yıldan beri sürmektedir. Her sabaha yeni ölümlerle uyanan, hastaneleri bombalanan, okulları yakılan ve katledilen bu halk, bütün "demokratik ve modern" devletlerin çoğunluğunun bu trajediye sırtını döndüğü bir zamanda dirençle var olma savaşı veriyor.

Oysa yapılması gerekenler çok açıktır: Birleşmiş Milletler'in 1948/194, 1967/242, 1973/338, 2002/1397 sayılı kararlarına uyulması; 1967 yılından bu yana kurulmuş olan tüm kolonilerin kaldırılması; Filistin'de her türlü İsrail askeri varlığına son verilmesi; bütün mültecilere geri

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Türkiye ve Filistin halklarının geleneksel kardeşliğini savunmakta ve işgalci siyonist güçlerin uluslararası kararların gereklerini yerine getirmesi için mücadele eden Filistin halkının yanında olduğunu bir kez daha dile getirmektedir.

dönüş hakkının tanınması; İsrail tarafından inşa edilen "tecrit duvarı"nın yıkılması; bölgeye uluslararası bir gücün gönderilmesi; Filistin toprakları içinde, Filistin yolları üzerinde ve sınırlardaki "denetim noktaları"nın kaldırılması, Filistin'e komşu ülke sınırlarının Filistin halkına açılması, halkın temel hizmet yardımlarından yararlanması, yaralarını sarması ve Filistin'in tam bağımsızlığı için gerekli girişimler yapılmalıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Türkiye ve Filistin halklarının geleneksel kardeşliğini savunmakta ve işgalci siyonist güçlerin uluslararası kararların gereklerini yerine getirmesi için mücadele eden Filistin halkının yanında olduğunu bir kez daha dile getirmektedir.

Türkiye hukuk tanımaz barbar İsrail hükümetine ve onun katil Başbakanı Ehud Olmert'e "dur" çağrısı yapmak ve göstermelik "kınama" mesajlarının ötesinde, İsrail ile ilişkilerini gözden geçirerek Filistin devleti ve halkının yanında olmalıdır.

Emin KORAMAZ
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
(31 Aralık 2008)

Dışa bağımlılığın ve son üç yıldır çeşitli vesilelerle yapılan kesintilerin yarattığı sorunlar, ancak yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına doğru ciddi bir yönelim ile aşılabılır...

MMO BAŞKANI EMİN KORAMAZ: “ENERJİ POLİTİKALARI KÖKTENCİ BİR ŞEKİLDE DEĞERLENDİRİLMELİ”

Rusya'dan Batı hattından yapılan gaz ithalatının Rusya-Ukrayna arasındaki ödeme sorunu nedeniyle durması, 2006 Ocak ayında Rusya ve İran'ın, 2007 Ocak ve 2008 Ocak aylarında da İran'ın ülkemize sattığı doğal gazı azaltmasını hatırlatmıştır. Kronikleşen sorun, çeşitli gerekçelerle bugün Rusya'nın, yarın “arz sıkıntısı, fiyat sorunu” veya başka bir nedenle İran'ın Türkiye'ye sattığı gazı azaltmasıyla açıklanamayacak ve iddiaların aksine “üç beş gün içinde” çözümlenmeyecek kadar ciddi bir sorundur. Son üç yılın Ocak aylarında yaşanan gelişmeler bu gerçeğe işaret etmektedir.

Sorunun temelinde yıllardır çeşitli siyasal iktidarlarca enerji sektöründe izlenen yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına ağırlık vermeyen, enerjide serbestleştirme politikaları ve dışa bağımlılık bulunmaktadır. Bu çarpık politikalar nedeniyle,

- Zengin linyit ve taş kömürü kaynaklarımız yeterli bir şekilde değerlendirilmemiş, bugünkü elektrik üretim kapasitesinin dörtte biri oranında 10.000 MW kapasite ömür yakıtlı santraller kurulmamış,
- Özelleştirileceği gerekçesiyle mevcut linyit yakıtlı santrallerde gerekli iyileştirme, kapasite artırımı, bakım ve onarım çalışmaları yeterli düzeyde yapılmamış,
- Zengin hidrolik kaynaklarımızın yalnızca 1/4'ü değerlendirilmiş, yapımı süren santrallerin süresi içinde bitirilmesi için DSİ'ye yeterli kaynak aktarılmamış, hidrolik enerjinin değerlendirilmesi özel sektörün istemlerine bırakılmış,
- Yerli rüzgâr, jeotermal, güneş ve biyoyakıt enerji kaynaklarımız yeterince değerlendirilmemiş,
- Doğal gaz temininde Rusya ve İran'a yüzde 80'i aşan oranlarda bağımlı kılınmış,
- Yeterli kapasitede doğal gaz depolama tesisleri zamanında inşa edilmemiştir.

Gaz temin programları bir dizi teknik öge yanı sıra politik parametre içermektedir. Bu nedenle gaz temin anlaşma ve programlarının ilgili tüm tarafların, uzmanların ve akademisyenlerin de katılacağı çok ciddi bir stratejik çalışma olarak ele alınması gerekmektedir. Zira ülkemiz uluslararası arena da enerji kozunu elinden çıkarmakta, vanaları başkalarının

açılıp kapanabilecek bir küresel enerji savaşında “enerji koridoru” olmakla avunmaktadır.

Ülkemizin bir enerji krizi ile karşılaşmaması ve yaşanan bu tür uluslararası sorunlardan etkilenmemesi için kapsamlı adımlar atılması gerekmektedir. Bu adımlar şunlardır:

1. Doğal gazla bağımlı enerji politikalarından bir an önce vazgeçilerek yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımıza yatırımlar yapılmalıdır. Doğal gazın gerek birincil enerji tüketiminde gerekse elektrik üretiminde payı azaltılmalıdır. Doğal gazın kentlerde ve sanayide kullanımının yaygınlaşması yanı sıra yeni tesis edilecek santrallerde yakıt olarak kullanılmasıyla doğal gaz talebin daha da artacağı resmi kurumlarca tahmin edilmektedir. Doğal gaz tüketim artışındaki en büyük etken, elektrik enerjisi üretiminin yaygın bir biçimde doğal gazla dayandırılmasıdır. Elektrik üretimi içinde ithal doğal gaz ve taş kömürünün elektrik üretiminde yarıyı aşan payları, yerli ve yenilenebilir kaynaklar devreye alınarak, kademeli olarak önce yüzde 40'lara daha sonra yüzde 30'lara, sonra dörtte birlere düşürülmelidir.

2. 200 milyar kws olarak gerçekleşmesi beklenen 2008 elektrik üretiminin neredeyse iki katı kapasitede yıllık üretimi sağlayabilecek yerli kaynaklar, atıl vaziyette değerlendirilmeyi beklemektedir. Yerli linyit kaynaklarının yüzde 70'i,

Rusya'dan Batı hattından yapılan doğal gaz sevkiyatının kesintiye uğraması, enerji politikalarında dışa bağımlılığın yarattığı sonuçları köktenci bir şekilde değerlendirmeye yol açmalıdır.

hidrolik kaynaklarının yüzde 75'i, rüzgâr, jeotermal, güneş ve biyoyakıt enerji potansiyelin ise neredeyse tamamı değerlendirilmeyi beklemektedir. Elektrik enerjisi üretiminde ulusal ve kamusal kaynaklar ile yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmektedir.

3. Özel olarak elektrik enerjisi üretiminde, genel olarak tüm enerji kaynaklarının temin ve kullanımında, ülke ve kamu çıkarlarını gözetilen bir strateji esas alınmalı ve ülke ölçeğinde geçerli olacak bir "Enerji Stratejisi ve Master Plan" uygulamasına geçilmelidir. Doğal gaz, kömür, hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş ve biyoyakıt kaynaklarının ulusal ve kamusal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmesine yönelik Strateji Belgeleri ilgili tüm kesimlerin katılımıyla hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

4. Doğal gaz ithalatı ile ülke ihtiyaçları arasında bir açık söz konusu olduğunda, kentlerin ve sanayinin gazı kesilmemeli, doğal gaz yakıtlı elektrik üretim santrallerine verilen gazda kesinti yapılmamalıdır.

5. Bir kaynaktan gelen gaz arzında, bugün yaşanan türden bir sıkıntı olduğunda, ulusal iletim şebekesinde, diğer kaynaklardan gelen gazın tüm ülkeye ulaşmasına imkân verecek teknik altyapı yatırımları yapılmalıdır.

6. Kömür yakıtlı termik santrallerimizde gerekli bakım, onarım, iyileştirme, kapasite artırımı çalışmaları hızla sonuçlandırılmalı, çevre kirliliğini önleyecek önlemler alınmalı, bu santraller tam kapasitede çalıştırılmalıdır.

7. DSİ'nin hidrolik santral yatırımlarına gerekli kaynaklar aktararak hızla sonuçlandırılması sağlanmalıdır. EPDK lisans verdiği santrallerin yapım çalışmalarının öngörülen süre içinde sonuçlanıp sonuçlanmadığını denetlemelidir.

8. BOTAŞ'ın küçültülmesi politikaları son bulmalı, kurum güçlendirilmeli ve etkin kılınmalıdır. BOTAŞ'ın mevcut doğal gaz sözleşmelerinin özel kuruluşlara devrine son verilmelidir.

9. Enerji sektöründeki kamu kurumlarını küçültme, işlevsizleştirme, özelleştirme amaçlı politika ve uygulamalar son bulmalıdır. Mevcut kamu kuruluşları etkinleştirilmelidir. Doğal gaz ve petrol arama, üretim, iletim, rafinaj, dağıtım ve satış faaliyetlerinin entegre bir yapı içinde sürdürülmesi için BOTAŞ ve TPAO, "Türkiye Petrol ve Doğalgaz Kurumu" bünyesinde birleştirilmelidir.

10. Mevcut doğal gaz alım sözleşmeleri yeniden görüşme konusu yapılmalı, anlaşmalarda fiyat, alınmayan gazın bedelinin ödenmesi, ödemelerin nakit olarak yapılması, gazın

üçüncü ülkelere satılmasının önlenmesi vb. Türkiye aleyhine olan şartlar iptal edilmelidir. Satın alınan gaz bedellerinin mal ve hizmet ihracıyla ödenmesi sağlanmalıdır. Gaz teslimatlarında ihracatçı ülkelere kaynaklanan eksiklikler ve aksamlar tazminat konusu olmalıdır. İhracatçı ülkelerin günlük, aylık, yıllık satış miktarlarını taahhüt etmeleri sağlanmalıdır.

11. Yap-İşlet ve Yap-İşlet-Devret santrallerinin sözleşmeleri tekrar gözden geçirilmeli, bu santrallere verilen gaz temin ve elektrik alım garantileri ile ayrıcalıklar iptal edilmelidir.

12. Rusya ve İran'a bağımlılığımızın azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülmeli, başka ülkelere kaynak çeşitlendirmesine gidilmeli, yerli doğal gaz arama ve üretim faaliyetleri desteklenmeli, doğal gaz depolama tesis yatırımlarına öncelik verilmelidir.

13. Azerbaycan'dan yapılan gaz ithalatının artırılma imkânları araştırılmalıdır. Türkmenistan ve Mısır'dan ülkemize doğru boru hattı tesisi çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Doğal gaz ithal edilecek ülkelere Irak'ın eklenmesine çalışılmalıdır.

14. Rusya ve İran'dan kaynaklanan bir gaz kısıntısına karşı Cezayir ve Nijerya'dan LNG ithalatında artış imkânları araştırılmalı, uluslararası spot piyasadan LNG alımı programlanmalıdır.

15. 2000 yılından beri sürüncemede kalan Tuz Gölü Depolama Tesisleri Projesinde yapım çalışmalarına ivedilikle başlanmalı, yeni doğal gaz depolama alanları araştırılmalıdır.

16. Enerji açısından dışa bağımlı olan ülkemizde enerjinin verimli ve etkin kullanımı ulusal politika haline getirilmeli, Enerji Verimliliği Kanunu'nun gerekleri acilen yerine getirilmelidir.

17. Yerli doğal gaz üretiminin artırılmasına çalışılmalıdır. Zonguldak taş kömürü sahalarındaki metanın ticari olarak kullanım imkânları sağlanmalıdır. TPAO'nun Karadeniz'deki ve ülkenin bütünündeki doğal gaz ve petrol arama çalışmaları desteklenmelidir.

18. Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden, bu alandaki yatırımların aksama, gerileme ve gecikmesinin temel nedenini oluşturan serbestleştirme ve özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmeli, enerji sektöründe kamusal çıkarları gözetilen planlama ve uygulamalar esas olmalıdır.

Emin KORAMAZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

(6 Ocak 2009)